

Banícky spolok Spiš vyhlásil zbierku

na dobudovanie externej expozície baníctva!

Spiš a Spišská Nová Ves je historicky, ekonomicky a kultúrne spätá s baníctvom od dávnej minulosti. Prírodné bohatstvo a nerastné suroviny boli hlavným dôvodom jej rozvoja a veľmi dôležitého postavenia v obchodnej mape Európy. Prvé písomné zmienky o baníctve Spiša pochádzajú už z roku 1250.

Od roku 1613 v Spišskej Novej Vsi pôsobil Spolok svätej Barbory. Lokalizáciu baníckej osady s názvom Klopp – Orth, „Klepár“ alebo „Klopačka“, je možné identifikovať už v mapách z roku 1783 pri rieke Hornád, v miestach kde sa dnes nachádza Multifunkčné banícko-energetické centrum – „BARBORKA“.

Aj v nedávnej minulosti, takmer každej rodiny Spiša, sa bytostne týkalo pôsobenie štátnych baníckych a geologických podnikov a inštitúcií akými boli napr. Železorudné bane, Geologický prieskum, Uranpres, Banské stavby, Východoslovenské kameňolomy a štrkopiesky, Obvodný banský úrad, Stredná priemyselná škola geologicko - banícka, a ďalšie. Uvedené banícke pôsobenie pomohlo Spišu nielen so zamestnanosťou, ale aj s rozvojom kultúry, športu, umenia, ako i sociálnej a bytovej politiky.

V súčasnosti v meste pôsobí občianske združenie Banícky spolok Spiš, ktorý nadviazal na tradície spomínaného Spolku svätej Barbory a dal si za cieľ pomáhať pri zachovaní a obnove kultúrno-technických hodnôt, ako i zachovania baníckych tradícií spojených s bansko-geologickou históriou Spiša a mesta Spišská Nová Ves.

V tomto duchu v roku 2004 - 2005 došlo k podpisu prvej dohody o spolupráci s mestom Ózd v Maďarsku (župa Miškolc) a v spolupráci s BSS sa podarilo pripraviť projektovú dokumentáciu na realizáciu „Baníckeho námestia“ – ktorého dominantami majú byť budova Multifunkčného banícko-energetického centra, symbolická banská veža, lávka cez rieku Hornád a symbolická banská mapa Spiša na ploche budúceho námestia, ako i doplnkový mobiliár pripomínajúci banskú históriu. Vďaka verejnej zbierke vyhlásenej v roku 2007 bola postavená symbolická banská veža. Vybudované bolo Banícko - energetické Multicentrum, v ktorom sa nachádza Vysunutá banícka expozícia Spiša Slovenského technického múzea.

K naplneniu cieľa chýba dokončenie rozpracovanej vonkajšej baníckej expozície (vid' obr.), vybudovanie symbolickej mapy a lávky cez Hornád, ktorá má byť pripomienkou dreveného mosta na mieste banskej osady KLEPÁR, ktorý sa však zachoval už iba na dobových fotografiách.

Práve pre uskutočnenie tohto cieľa Banícky spolok Spiš iniciuje vyhlásenie tejto verejnej zbierky, v duchu „*Banská história nás spája*“.

